

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

**Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.**

Casus IX. Argumentum. Uno ex Patronis non præsentante, cæteris
præsentantibus vox illius, favore cujus augeatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72191)

C A S U S VIII.

Fuit impedita à quodam malitiosè, & hoc directè agente, possessio Archiepiscopatus, cui annexum erat Iuspatronatus ad effectum, ne Archiepiscopus præsentaret. Quæritur in hoc Casu. An huiusmodi possessio habeatur pro capta, ad effectum, ut Archiepiscopus possit præsentare?

Movet hunc articulum D. Advocatus Pitonius Præceptor meus in *Panormitana Thesauraria*, quæ impressa reperitur apud ipsum in ejus *Traclatu de Controvers. Patron. alleg. 19. tomo 1. ut prius dixit Discept. Eccles. 12. num. 56. ex cujus dictis Ego infra subijcio ad resolutionem quæstionis.*

2 Et quidem affirmativè est resolvendum, etenim Actus impeditus in odium impediens habetur pro facto juxta *Barbosa de Canon. cap. 15. num. 13. & 14. Gonzal. ad regul. 8. S. 3. Proemial. num. 38. Aden. ad Gregor. decis. 341. litt. A. in fine, & decis. 364. sub num. 6.*

3 Benè verum est, quòd impedimentum præstitum capturæ possessionis non potest operari, quòd illa habeatur pro capta, quoties Archiepiscopus non fecit offensionem Litterarum Apostolicarum Capitulo ad effectum ei notificandi, quòd illæ erant expeditæ, & per ipsum non stabat, quo minus adipisceretur possessionem Archiepiscopatus, sine qua circumstantia non procedit regula, quòd propter impedimentum possessio habeatur pro capta, ut probat *Rota apud Garz. de Benefic. par. 5. cap. 4. num. 262. vers. Et Domini dixerunt.*

4 Quod ampliatur etiam si ex tali Civili captura possessionis oriatur præjudicium Tertii, qui directè non impedit; quia tali Casu conditio capturæ possessionis habetur pro impleta, non quidem in odium impediens, sed potius favore impediti, ne patiatur jacturam sui Iuris sine culpa, & facto proprio, *Rota in Burgen. Canonizatus 8. Julii 1584. coram Bubalo impress. apud Garz. de Benefic. par. 5. cap. 4. num. 262. Bartol. in L. in testamento 31. ff. de condit. & demonstrat. Text. in L. Si Titius Statuas ff. de condit. & demonstrat.*

Corneus in L. 1. Cod. de instit. & substit. n. 18. cum sit iniquum, quòd alteri ex facto, & culpa Tertii fiat præjudicium, cum nemo jacturam sui Iuris patiat ex culpa, & delicto alterius L. eleganter ff. de dolo, Rota decis. 135. numer. 39. par. 16. Recent.

A R G U M E N T U M.

Uno ex Patronis non præsentante, ceteris præsentantibus, vox illius favore cujus augeatur?

S U M M A R I U M.

- 1 Jus accrescendi habet locum inter Patronos re, & verbis conjunctos; & num. 3.
- 2 Aliquibus Patronis non præsentantibus, ceteris præsentantibus, an vox non præsentantium augeatur præsentantibus?
- 4 Natura conjunctionis est, ut conjuncti constituant unum Corpus, uniusque Persona vice fungantur.
- 5 Ordo affectionis, ut disparitatem operetur, itaut unus præferendus sit alteri in successione, & substitutione, ex quibus æstimari debeat? & numero 6.
- 7 Præsentatus à majori parte Patronorum est instituendus.
- 8 Consanguineus solum in paritate, & non in disparitate vocum est præferendus Extraneo.

C A S U S IX.

Colella, & Bartholomæus Pantoliano renovarunt anno 1554. fundationem Jurispatronatus Cappellæ Sanctæ Crucis, reservantes de communi consensu pro se, eorumque hæredibus, & successoribus quibuscumque Jus præsentandi. Et cum hæredes, & successores Colellæ nunc existentes, & descendentes à Joanne ejus filio sint Aloysius, Clara, & Theresia, hæredes verò, & successores Bartholomæi nunc existentes ex parte Camilli ejus filii sint Cæsar, & Lucretia; Ex parte Marci Antonii ejusdem Bartholomæi pariter filii

sint Bartholomæus Junior, Matthæus, Isabella, & Theresia; ad ipsos spectat Ius præsentandi, itaut una medietas vocum sit penes hæredes, & successores Colellæ, alia verò medietas sit penes hæredes, & successores Bartholomæi. Sed quia hæredes dicti Bartholomæi divisi sunt in duas lineas, quarum unam constituunt Camillus, aliam Marcus Antonius, eorumque descendentes respectivè; inde etiam medietas vocum spectans ad hæredes dicti Bartholomæi divisa est in duas partes, quarum una spectat ad Camillum, ejusque descendentes, alia verò ad Bartholomæum, ejusque pariter successores.

Vacante dicta Cappella Sanctæ Crucis Aloysius, Clara, & Theresia hæredes Colellæ, & habentes integram medietatem vocum, præsentarunt ad illam Reverendissimum Cantorem Petrum de Schipano. Matthæus è contra, Isabella, & Theresia hæredes Bartholomæi ex parte Marci Antonii ejus filii habentes unam partem medietatis vocum præsentarunt Bartholomæum abnepotem dicti Bartholomæi Senioris, Cæsar verò, & Lucretia hæredes ejusdem Bartholomæi Senioris ex parte Camilli ejus filii representantes aliam partem medietate vocum, nullum præsentarunt. Hinc proponuntur præinserta dubia.

Primò. An in tali Casu habeat locum Jus accrescendi partem medietatis vocum spectantem ad Cæsarem, & Lucretiam nullum præsentantes? Et quatenus affirmative.

Secundò: Cujus favore habeat locum dictum Jus accrescendi? Super quibus dubiis consultus Dominus meus Patruus, quid pro veritate sentiret, ipse, ut essem versatus de modo consulendi in dubiis contingentibus, onus scribendi in hac causa mihi imposuit, ac proinde re mature discussa censebam, prout infra, de Jure respondentum.

Et quidem primum dubium affirmative resolvendum dicebatur. Etenim Colella, & Bartholomæus Renovatores foundationis Jurispatronatus dictæ Cappellæ Sanctæ Crucis unanimi consensu, & una, eademque oratione reservarunt dictum Juspatronatus sibi ipsis, & eorum

hæredibus, & Successoribus quibuscumque; omnes simul conjungendo sine ulla distinctione inter hæredem unius, & hæredem alterius, in quo casu de Jure est, ut inter ipsos re, & verbis conjunctos, utpote eodem sermone, & ad eandem rem vocatos, locum habeat Ius accrescendi, juxta *Text. in L. 1. in princ. §. Idem est ff. de Usufructu accres. L. Unica §. Ubi autem Legatarii Cod. de Caducit. tollen. §. Si eadem instit. de Legat. Vulp. tit. 24. instit. §. Si duobus Glos. in L. Mulieri 73. in verb. Proderit ff. de condit. Bartol. in L. 1. in princip. & alii apud Bellon. de Jure accrescendi cap. 5. quest. 36. num. 5.*

Maximè cum deficiat in hæredibus Bartholomæi ex parte Camilli descendentes pro ea vice, utpote nullum præsentantibus, una pars medietatis vocum, in quo casu indubitatum est intrare Ius accrescendi dictam partem favore aliorum, qui ad nominationem, & præsentationem dictæ Cappellæ fuerunt uno, & eodem sermone vocati à dictis Renovatoribus, ut apud Baldum in *L. Hujusmodi 86. §. Si Titio, & Mevio in princ. not. & ibi, Castr. in fine, & Alex. in fine, ff. de leg. primo Ius. in Leg. unic. num. 28. C. Quando non pet. part. in L. Hac consultissima 21. §. Ex imperfecto num. 21. Cod. de Testam. in L. 1. num. 17. vers. 4. ff. de cond. indic. & in L. Si duobus 16. in princ. num. 2. ff. de legat. primo, & aliis apud Bellon. de Jure accrescendi cap. 7. quest. 37. num. 2.* Quòd procedit etiam si non agatur de linea finita, ut patet in Casu, de quo in *decis. 248. par. 16. Recent.*

Quoad secundum dubium videtur, quòd Pars medietatis vocum spectans ad Cæsarem, & Lucretiam hæredes Bartholomæi ex parte Camilli ejus filii, & nullum in hac vacatione præsentantes, augeri debeat favore Matthæi, Isabellæ, & Theresiæ hæredum ejusdem Bartholomæi, ex parte Marci Antonii ejus pariter filii, habentium aliam partem medietatis vocum, & præsentantium Bartholomæum, & non favore Aloysii, Claræ, & Theresiæ hæredum Colellæ habentium integram medietatem vocum, & præsentantium dictum Dominum Petrum de Schipano.

Quia illi sunt magis propinqui, & consanguinei respectu dictorum hæredum Bartholomæi descendendum ex parte Camilli ejus filii, quàm sint hæredes Colellæ, & sic magis dilecti censentur à Bartholomæo, ejus hæredes descendentes à Marco Antonio ejus filio, quàm hæredes Colellæ ejus Fratris. Et quia hæc videtur esse mens Rotæ, in *Auximana Cappella decis. 248. par. 16. Recent.*

His tamen non obstantibus, veriùs censet distam partem medietatis vocum hæredum Bartholomæi descendendum à Camillo ejus filio pro æquali portione augeri debere in hoc Casu, tum favore hæredum ejusdem Bartholomæi descendendum à Marco Antonio altero ejus filio habentium alteram partem medietatis vocum, tum favore hæredum Colellæ habentium integram medietatem vocum, ita ut quod dicta Pars medietatis vocum dividenda sit in tres quartas, seu portiones, & duæ quartæ augendæ sint favore hæredum Colellæ, utpotè habentium integram medietatem vocum, & alia quarta dictæ partis augenda sit favore hæredum Bartholomæi descendendum à Marco Antonio, utpotè habentium non integram medietatem, sed unam tantum partem medietatis vocum.

Ratio est, quia Colella, & Bartholomæus Renovatores supradicti vocarunt una, & eadem oratione, seu sermone ad dictum Ius præsentandi omnes, & quoscumque eorum hæredes, & Successores, itaut nec Colella distinxit, seu separavit in ordine ad successionem Iuris præsentandi suos hæredes ab hæredibus Bartholomæi, nec Bartholomæus separavit suos ab hæredibus Colellæ, & sic conjunctim illos omnes instituerunt ad successionem Iuris præsentandi, juxta *L. Unic. S. His ita definitis, vers. Hæc ita tam variè, Cod. de eadem toll.* & scribunt *Petr. de Besut. in dicta L. Re conjuncti numer. 7. Donar. lib. 7. Comment. cap. 23. & Bellon. de Jure accresc. cap. 5. quest. 28.*

3 Et propterea cum sint re, & verbis conjuncti, sine dubio intrare videtur jus accrescendi pro æquali portione inter omnes, juxta *L. Re conjuncti 59. ff. de Legat. 3. L. Triplici 142. ff. de verb. signifi-*

ficat. Bellon. de Jure accresc. cap. 5. quest. 20. Rota decis. 344. numer. 5. & 6. part. 11. Recent.

Et natura hujusmodi conjunctionis est, ut conjuncti constituent unum corpus, uniusque personæ vice fungantur *L. Plane 34. S. 1. ff. de leg. 1. & in dicta L. unic. S. His ita definitis, vers. Hæc ita tam variè Cod. de Cad. toll. Curt. Jun. consil. 22. numer. 8. & cons. 161. num. 4. vers. Confirmatur, Mantio. de Comm. ult. volunt. lib. 10. tit. 3. num. 8. & alii apud Bellon. in dicto cap. 5. quest. 35. num. 1. Idest idem capiant omnes, quod caperet unus, si solus ad rem, aut partem conjunctim relictam vocatus esset; Quo fit, ut aliis deficientibus, idem capere debeat unus, quod omnes essent accepturi, si concurrerent, scilicet, quia hæc est fidei corporis natura, ut idem pauciores superstites consequantur, quod plures essent habituri, si superessent. *Bellon. cap. 3. quest. prima num. 17.**

Nec obstat, quòd hæredes Bartholomæi descendentes à Marco Antonio ejus filio, utpotè sibi magis propinqui, & Consanguinei, sint magis dilecti à Bartholomæo, quàm hæredes Colellæ, ita ut in hoc Casu illis debeat augeri pars medietatis vocum spectans ad hæredes ejusdem Bartholomæi descendentes à Camillo altero ejus filio, & nullo modo hæredibus Colellæ, & illi præferendi fiat istis.

5 Quoniam ordo affectionis, ut disparitatem operetur inter vocatos, itaut unus præferendus sit alteri in successione, & substitutione, non debet æstimari ex ipsius majoritate, vel minoritate. Quòd scilicet dictus Bartholomæus plus dilexerit suos hæredes, quàm hæredes Colellæ ejus Fratris, cum etiam inter omnino pares talis majoritas, & minoritas affectionis esse possit. Puta inter Filios, & Filias. Immo inter ipsos met filios masculos, quòd scilicet Pater magis diligat filios, quàm filias, aut unos filios masculos, quàm alios filios masculos, & tamen isti in ordine, & Iure successivo sunt omnino pares, ut in *L. 1. & L. 12. tab. 14. Cod. de Legat. hæred. S. Caterum, Inst. de Leg. agn. success. S. 1. vers. Differentia nulla, & S. Nullam Auth. de hæred.*

ab intest. venien. collat. 9. cap. 1. §. Hoc autem de his, qui feud. dar. poss. Bellon. de Jure accresc. cap. 5. quest. 26. num. 66.

6 Sed debet æstimari ex prioritate, & posterioritate juxta *Bellon.* & alios apud eum ubi supra, quòd scilicet Bartholomæus per prius dilexerit suos hæredes, & per posterius hæredes sui Fratris, quòd cum hoc in Casu presenti non verificetur, cum Bartholomæus, quoad successionem Juris præsentandi non distinxit suos hæredes ab hæredibus Colellæ, sed omnes conjunctim vocavit, certi Juris est, si ex his unus deficiat, regulariter inter alios nullam considerari posse prælationem, ut in dicta *L. Unica his ita definitis, vers. In his itaque Cod. de Cad. toll. Bartol. in L. Re conjuncti num. 30.* & alii apud *Bellon. dicto cap. 5. quest. 45.*

Supradicta decisio Rotæ non applicatur, quia ibi non agitur de eodem modo, re, & verbo conjunctis, ut in casu præsentis, sed de diverso modo conjunctis, cum Camillus, & Philippus in eadem oratione, in qua etiam comprehensi fuerunt Bonfilii, & ejus descendentes, speciali copula fuerunt conjuncti, & uniti, ut ibi dicitur num. 8. Unde mirum non est si decedente Camillo absque descendentibus, jus illius augetur Philippo, & non Bonfilio, & ejus descendentibus.

7 His itaque veteris existentibus manifestè sequitur, quòd Reverendissimus Cantor de Schipano instituendus sit in dicta Cappella Sanctæ Crucis, utpote præsentatus ab habentibus majorem partem vocum, nempe ab Aloysio, Clara, & Theresia Descendentibus à Colella, & habentibus integram medietatem vocum, & duas quartas, seu portiones partis medietatis vocum spectantis ad hæredes Bartholomæi descendentes à Camillo ejus filio ad *Text. in cap. Quoniam de Jurepatron. Zecch. de Benefic. & pension. cap. 12. nu. 35. Lambert. de Jurepatr. lib. 2. par. 3. quest. 4. art. 1. 4. & 6. & alii apud Vivian. par. 2. lib. 12. cap. 8.* Non autem Bartholomæus utpote præsentatus ab habentibus minorem partem vocum, nempe à Matthæo, Isabella, & Theresia hæredibus Bartholomæi, Descendentibus à Marco Antonio ejus filio, habentibus solam unam par-

tem medietatis vocum, & unam quartam dictæ partis dictorum hæredum; Licet dictus Bartholomæus sit consanguineus Bartholomæo Seniori, & Renovatori dictæ Foundationis, quia Consanguineus solum in paritate, & non in disparitate vocum est præferendus extraneo, juxta *Rotam in Mediolanen. Jurispatr. coram Paulatio impressa apud meum Advocatum Pitonium Discept. Eccles. 28. num. 8. & in Placentina Parochialis 16. Martii 1708. S. finali coram R. P. D. Anfaldo.*

ARGUMENTUM.

Ad validam præsentationem Personæ ad Dignitates in Cathedralibus, aut Collegiatis quid requiritur? Et de requisitis in Promovendo ad hujusmodi Dignitates.

SUMMARIUM.

- 1 Promovendus ad Dignitates, quibus inest Cura Animarum, qua requisita habere debeat? Et que requirantur in promovendo ad Dignitates, quibus non inest Cura Animarum?
- 2 Dignitas Diaconalis, Archidiaconalis, & Ecclesia Parochialis habent annexam Curam Animarum.
- 3 Promovendus ad Dignitatem habentem annexam Curam Animarum debet habere vigesimum quintum annum inceptum, licet non completum, aliàs collatio est ipso Jure nulla. Amplia, ut num. 4. Limita ut num. 5.
- 6 Episcopus non potest dispensare super etate promovendum ad Dignitates curatas, sed solus Papa super ea dispensat.
- 7 Dispensatio circa defectum etatis pro obtinendo Sacerdotio, an suffragetur pro obtinenda Dignitate habente annexam curam Animarum in Cathedrali, aut Collegiata?
- 8 Etas 25. annorum, à quo tempore sit computanda?
- 9 Etas non incipit in utero Matris, sed in Partu.
- 10 Promovendus ad Dignitates curatas, à